સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

પહેલી ચોપડીના

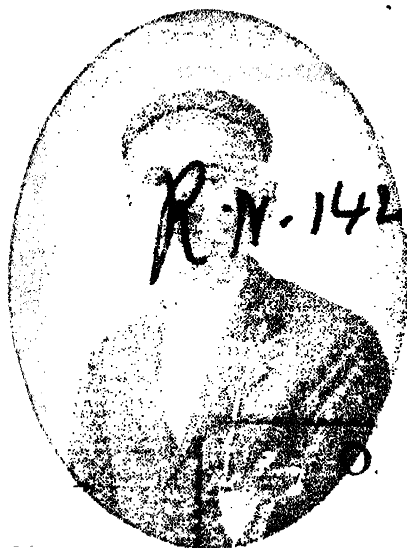
ડિક્ટેશન શિક્ષક ભાગ ૧.

કિંમત અઢી આના. પોસ્ટેજ જુદું.

પહેલા ધોરણનો
"મુખગણિત શિક્ષક"
૧।।। આના.

ગુજરાતના
ઇતિહાસની
વાર્તાઓથી રસિક
પ્રશ્નોત્તરમાળા
છ આના.

પહેલી ચોપડીના
અર્થ
અઢી આના.

સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ

પ્રસિદ્ધ કર્તા:-ઇશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.
શાહપોર-સૂરત.

[illegible] ધોરણની [illegible] પ્રશ્નોત્તરમાળા ચાર આના—

સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત.

પહેલી ચોપડીનો

ડિકટેશન શિક્ષક

ભાગ ૧.

રચનાર—સ્વ૦ છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા.
રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

છાપનાર—ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઇ નાયક.
છાપવાનું ઠેકાણું—શ્રી "અનાવિલ બન્ધુ" પ્રેસ,
બરાનપુરી ભાગળ, ભાજીવાળી પોળ સુરત.

સંવત ૧૯૮૭] આવૃત્તિ ૧૫ મી. [સને ૧૯૩૧

કિંમત રૂ. ૦-૨-૬ પોસ્ટેજ જુદું.

—* અમૂલ્ય સૂચના. *—

મુખગણિત શબ્દ વાંચી છેતરાતા ના.

—: મુખગણિતની ચોપડી ખરીદતાં પહેલાં :—

"મુખગણિત શિક્ષક" જરૂર જોજો. કારણ ?

(૧) દેશી રાજ્યોએ **ટેક્સ્ટ બુકસ**, ઇ. લા. માટે **મંજુર** કરેલા છે.

(૨) કેળવણીખાતાના અધિકારી સાહેબોએ **પસંદ** કરેલા છે.

(૩) વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોએ **અંગીકાર** કરેલા છે.

(૪) આપોઆપ બુદ્ધિ ખીલવવાનું શ્રેષ્ઠ સાધન છે.

વધુ ફેલાવો કરવાના હેતુથી કમીશન પણ સારૂં આપવામાં આવે છે.

"મુખગણિત શિક્ષક."

બાળવર્ગનો	૦-૧-૬	ત્રીજા ધો૦ નો	૦-૨-૬
પહેલા ધો૦ નો	૦-૧-૯	ચોથા ધો૦ નો	૦-૪-૦
બીજા ધો૦ નો	૦-૨-૦	પાંચમાં ધો૦ નો	૦-૪-૦

અદ્યાપિ બહાર ન પડેલી એવી

બીજા ધોરણની સૃષ્ટિજ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

ગુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તારૂપી.........

.........રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા છ આના.

મુંબઇ ઇલાકાની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના.

હિંદુસ્તાનની સા૦ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના.

ગુજરાતની સા૦ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૩ આના.

કર્તા સ્વ.—છગનલાલ મોતીરામ શાહ, શાહપોર—સુરત.

સ્વ. છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત.

—: પહેલી ચોપડીનો :—

❋ "ડિકટેશન શિક્ષક." ❋

પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

પાઠ :૧.	પહેલાં	દીવા	બાળક	દેવળમાં
દિવાળી	કેટલાક	મૂકે	બહુ	સોમવાર
અક્ષર	લીંપેગુંપે	સારૂં	હરખાય	ફેંકે
ઉઠ્યાં	ખડી	જમવાનું	પાઠ ૨.	મંગળ
નિશાળમાં	ચુના	લુગડાં	ત્રીજો	બુધવાર
સઘળાં	ધોળે	ઘરેણાં	શુક્રવાર	ગુરુવાર
છોકરાં	સેવ	ચાલે	છેલ્લો	બેસાડે
થોડેક	પાપડ	દારૂખાનું	વિધિ	મુસલમાન
છોડી	સંજોરી	ફોડે	સવારથી	જુમેરાત
આગળ	ઘુઘરા	ગીત	સુધી	દહાડો
વળી	તેટલા	બધાં	ગણાય	શનિવાર
ત્રણ	આંગણામાં	દિવસમાં	બંધ	સાતમો
વરસમાં	સાથીઆ	ફટાકડા	રવિવાર	સાત
દહાડા	પૂરે	ફડફડ	સૂરજ	અઠવાડીઉં
ભેગી	બારણે	ફૂટે	સાહેબ	ચોથો

પાંચમો	વગાડવાને	ફુગગ	ગુરુને	ટોપી
પાઠ ૩.	મોગરી	કેળું	મળશે	ધોતલી
નિશાળ	અંદર	દાડમ	જુઠું	અંગરખી
રસ્તો	અહીં	માટીનાં	તજવું	મંગાવી
ફુરતી	મહેતાજી	બનાવેલાં	આળસ	મનુ
દરવાજા	પાટીઓની	નહિ	અંગ	જોડીઓ
પાટીઉં	બેઠક	મઝાની	સંગ	નહિ
ચંચળ	સીસા	પાઠ ૪.	ચોરી	હરજીને
બતાવું	નકશો	નિશાળીઆ	ચિત્ત	બોલાવીશ
ઝૂલઝાટ	ચિત્રો	શિખામણ	શિક્ષા	કરાવીશ
ચંપેલીની	ટાંગેલા	ઈશ્વર	નહિ	સાંજે
ફૂલ	કાઢેલાં	જ્ઞાન	વીસરી	બજારમાં
ગુલાબના	ખુણામાં	નિત્ય	પાંસરૂં	લેંઘી
છોડ	ઘોડી	પરોઢીએ	પાઠ ૫.	સુરવાલ
કસરત	લખોટાનું	કઠીન	લુગડાં	કળીઆના
બધાંને	ચોકઠું	દાતણ	લાગ્યો	કોટ
વાવટા	કબાટ	નાહ્યા	પહેરેલાં	દેખાય
રમત	ચોપડીઓ	પાઠ	છોકરૂં	મણી
ઘંટ	જોડા	કહ્યું	થઈશ	સાંભળીને

ચોધરી
ઓઢણી
બહેન

પાઠ ૬.

ચોકખાઇ
ચોકખા
કાસમ
કપડાં
પહેરણ
મૂળમાં
રમ્યો
જોઉં
નાહું
ડીલ
ચોળીને
નાહતો
ગંદી
ગંદો
અડાય
ફોહ્યા
ખસ
ધોવડાવવાં
ધોનાર
ધોઇ
ચોળવું
ડાઘા
વાડા
આંગણામાં
ગંદવાડ
બેસીએ
માંદાં
વિષે
કવિતા
શીખવું
એટલો
ચોકખું
સૌ
મુખડું
દીલમાં
નાથ

પાઠ ૭

વરસગાંઠ
ભાવ્યો
કર્યો
ક્યારે
આવ્યા
અડાડ્યો
જગુભાઇ
ઊઠીને
ઝટ
આઠમું
બેઠું
પૂછ્યું
કહ્યું
સાંભળી
બોલ્યા
મહીના
દસમું
બેસશો
વારૂં
ક્યારે
બારમું
કંસાર
ભાણો
બોલાવ્યાં
મંડ્યો
ભાત
કઢી
હાથ
સૌ
ધોઇ
ઊઠયાં
પાન
સોપારીનાં
બીડાં
આવ્યાં

પાઠ ૮.

સગાં
વહુ
ભત્રીજો
થાઉં
ભાણેજ
કહેવાઉં
કુઓ
માસી
માસો
પીતરાઇ
મોળાઇ
મસિઆઇ
ફોઇઆત
સાળીઓ
સાવકાં
દૂધભાઈ
જમાઇનાં
સાસુ

પસરો	સંભાળ	અદબ	મટુભાઇ	બેસીશું
વવાઇ	જાત	ભણાવી	કનુભાઇ	શેતરંજી
વેવાણ	ગભરાતી	રહ્યા	ક્યાં	કુલડીઓ
પાઠ ૯.	ખૂશી	બારણા	આશોપાલવ	પાથરણું
કવિતા	ઉંઘાડવાને	પૂછે	ઝાડ	આવ્યું
સર્વે	માંદો	ઉતર્યા	શંભુભાઇ	સીધી
બહુ	ઓસડ	અહીં	લઇશું	બેસાડ્યાં
દરખાઉં	પેટ	ગાદી	વિના	થાળી
જાઉં	સૌથી	બધું	પૌંઆ	વાડકો
ચાંપે	હેત	લીધું	ધાણી	ચટણીની
સાથ	પાઠ ૧૧.	જોયું	વધારેલાં	મૂક્યાં
લીટે	ત્યાં	માંડ્યું	મીઠાં	વાડકામાં
બાથ	બોલ્યો	વખાણ	લીંબુ	તૈયાર
ધવરાવે	પ્રમાણે	કર્યાં	દરાખ	ધોઇ
ખોળા	સોરાબજી	કહેવાશો	નારંગી	નાખ્યા
પંપાળીને	ઓરડામાં	પાઠ ૧૦.	ખારેક	ખૂબ
દુખડાં	કહ્યું	ઉજાણી	દળનો	મઝા
પંખી	બોલાવ્યો	પીરસ્યાં	લાડુએ	
કલોલ	આવ્યો	બબ્બે	શેરડી	

પાઠ ૧૨.
હોડીની
એકઠા
જોઈશું
તળાવના
જુઓ
વાદળી
દોરી
ખેંચે
દોડે
ધીરૂની
રામુની
પછાડી
જગુની
સરત
ઉમેદની
નબળી
જણાશે
જીત્યો
સઢવાળો
પૂછીશ
સુંદર

પાઠ ૧૩.
મળ્યો
મઝાનો
ખંડ
ઇનામમાં
કાંચળી
કરાવીશ
માણેક
મળ્યું
રડ્યા
વિના
મોકલશો
પરીક્ષામાં
રડાવશો
નહિ
માસી

પાઠ ૧૪.
દેડકાં
પાળ
પથરે
ફેંકાફેંકી
ધડાધડ
માર્યાં
ડાહ્યા
ઊઠ્યો
દેડકા
પ્રાણીઓને
બંધ
સંભાળીને
દુઃખ
નુકસાન
હાણ

પાઠ ૧૫.
પ્રાણી
દયા
ખીજ્યા
માધુ
કીડીઓ
છુંદા
છૂંદે
દુઃખ
ચીનુભાઈ
શક્તિ
તળેથી
નીકળવાને
ઈજા
આપણે
ઢોર
સંભાળ
તેટલું
વખતસર
સાફ
નીરવાનું
જાણ્યું
સૌને
બળદને
સોળ
પાડ્યા
કહ્યું
ચાહ
ભૂલીજ
ગજા
ઉપરાંત

પાઠ ૧૬.
એનઘેન
ડાહીનો
ઘોડો
નક્કી
છુટો
છૂટ્યો
વારૂ
જણ
થાઉં

ખોળામાં	રહ્યો	વખાણ	સીમમાં	ગભરાઇને
માથું	મૂકનારને	ઊઠ્યો	બ રાં	માણસોએ
મૂકીને	ઓળખ	મંડ્યો	દહાડા	નાખ્યાં
વાંસા	શંક	પાવડી	અમથી	તેટલામાં
વારાફરતી	શાબાશ	દીઠી	બૂમો	સાંભળી
આંગળી	ઉતારી	મૂકયો	આવ્યા	ખેડુત
મૂકવા	દીધો	કાપ્યાની	ધાઓ	બગાડ
તૈયાર	પાઠ ૧૭.	નીકળ્યા	એટલામાં	કર્યો
પૂછ	ચપ્પુ	જાણતા	આસપાસ	કહ્યું
સમજ્યો	ગમ્યો	સૌને	ખેતરવાળા	જુઠું
કોણ	આણ્યો	સાંભળીને	દોડી	છેતર્યા
પૂછું	પૂછયું	ખોટું	જોયું	ધાયા
મૂકી	દેશાઇ	કર્યું	કયાં	નુકસાન
હોશિયાર	લલ્લુ	સાચાબોલું	ત્યારે	યાદ
સેળભેળ	ગાળો	પાઠ ૧૮.	હસવા	સપડાય
સંતાવા	જુઠું	વાઘ	બાપડા	જુઠાણું
છૂટશે	ઘણું	મશ્કરી	શરમાઇ	જલદી
અડશો	હેત	પસ્તાય	ખોટું	જુઠો
છોડી	દહાડા	બચ્ચાં	લાગ્યું	

પાઠ ૧૯	બચશો	ભિખારી	પ્રભુ	શિકાર
શિઆળ	ખુશીથી	અહીં	વીસરૂં	બચ્ચું
દેડકાં	હીશું	કયાં	અગણિત	રૂપાળું
જુક્તિ	અહીંથી	લુગડાં	કર્યાં	દોડાવી.
તળાવમાં	જવાશે	આંધળો	ઉજાસને	મૂકયો
સૂઝી	વારાફરતી	ખાઉં	ઉપયોગી	પકડ્યું
માંડ્યું	મોંમાં	મળ્યું	દામ	ઉપાડી
પૂછવા	ઘાલીને	રસ્તેથી	વરસાદેથી	માંડ્યું
અહ્યા	ત્યાં	અપંગ	ભેંસને	દીધું
દુઃખ	કબુલ	ચાહ્યા	દૂધ	એકદમ
કહ્યું	દૂર	ગજવામાં	દહીં	છલંગ
દયા	પ્રમાણે	પૈસા	સૌ	રાત્રે
સગાં	રસ્તામાં	સેવ	ઠામ	દેવતાઇ
વહાલાંએ	પાઠ ૨૦	દુકાનેથી	ફૂલ	પુરુષને
વિચાર	દુઃખ	પાઠ ૨૧	બનાવ્યાં	ગરીબડી
સાંભળતાંજ	જાણનાર	ઈશ્વરનું	પાઠ ૨૨	દયા
ઊઠ્યાં	અન્ન	વિદ્યા	સરદાર	પરમેશ્વર
નહિ	ભૂખ્યા	ચંદ્ર	સ્વપ્નું	બન્યા
બાંધ્યું	કનુ	કદી	જંગલમાં	દેશનો

પાઠ ૨૩	નીકળતા	નાખતો	લુલાં	પાઠ ૨૬
રૂપાળું	પૂછ્યું	છૂંદી	આંધળાં	ચતુરાઇ
ઉંદરડી	હમેશાં	ફેણ	દીકરો	તરસ
રસોડાના	પૂછીને	છોલાઇ	સાંભળ	વાડામાં
ભંડારીઆમાં	પાઠ ૨૪	નીકળ્યું	તીર્થ	કુંજો
રોટલી	કીડી	પહોંચી	કાવડ	થોડું
લાડુ	નદીની	વાગેલે	દુઃખ	કાગડો
ભોંય	કાંઠા	ઠેકાણે	મનસુબો	બેડો
ખુશ	પીપળાનું	વળગીને	તૈયાર	ચાંચ
આણ્યું	પોલમાં	ચટકા	બેસાડ્યાં	ચાલતો
બિલાડી	ઝેરી	દીધા	પિતા	ફાંફાં
મૂકેલી	રસ્તા	પછાડી	ખાંધે	માર્યાં
મઝાની	પંખી	પછાડા	સૌને	બાજુએ
મઝાનું	બેસતું	ઝાઝી	અચરજ	પહોંચે
મણા	ફુંફાડા	લીધો	સંતાપ	જોયું
ઉંદરીઉં	ઉડાડી	પ્રાણુજ	સઘળાં	ઉંડું
ભાગજોગે	મૂકતો	પાઠ ૨૪	આશીષ	જણાયું
પેઠી	ઉંદર	સેવા	પ્રભુએ	વિચાર
દુઃખનો	દેડકાં	ઘરડાં	લહેર	લાગ્યો

એટલામાં	ધીરજ	સાંભળી	દહાડીઆને	દીધાં
ઉપાય	કઠણ	મલકાવી	આપણે	ત્રીજે
સૂઝી	જલદી	કાળુનેએ	ભાણ	ગાડું
આવ્યો	મુકાય	બાથમાં	બૂડે	વાવ્યા
કેટલાક	સૌ	લીધાં	પુરૂં	પાથરા
કાંકરા	પાઠ ૨૭	બચ્ચીઓ	બધાંએ	ભર્યાં
માંડ્યા	કાપણી	ભાથું	દાતરડાં	માંડ્યું
નાખનો	પટેલ	ઉનો	હાથમાં	દેખાય
આવ્યું	થાકીને	રોટલો	ચાસ	ખળી
ત્યારે	મહેનત	દાદીમાએ	ત્રણત્રણ	આગળ
બોળી	ઘઉં	થોડું	ચચ્ચાર	પહોંચ્યા
પહોંચી	દહાડો	માખણ	આથમે	હસતાં
તેટલું	આથમતા	આપ્યું	પાઠ ૨૮	ઉતર્યાં
પીધું	વઢાઇ	મરચાં	ઘઉંનો	ભાર
મટાડી	દિવાળી	આદુ	પાથરાને	ખળીમાં
ચાલ્યો	દાદાજી	ચટણી	દહાડા	ઠાલવ્યો
બધું	વઢાશે	વંતાકનું	ખેતરમાં	કેટલેક
છુપાઇને	મદદ	શાક	તડકે	કાઢવા
બોલ્યો	સાદ	ભૂખ્યા	મુકાવા	સૌ

બળદના	પાઠ ૨૯	વાળુ	ચંદ્રમા	ઝાંખો
હાલરાનં	કાપણી	ઈશ્વરનું	ત્યાં સુધી	કાંઠા
પગ	ઉમંગે	પાઠ ૩૦	નીકળ્યા	પાતળો
ફેરવતી	વાદળીઓ	દીસે	બોલ્યો	વળેલો
પટરાણી	સહાય	તૈયર	દહાડો	ત્યાર પછી
કેટલાક	ઉભરાયો	ડુંડાંમાં	સાંજે	છેવટે
ઉપણીને	સુંદર	છુટું	મેદાનમાં	થાળી
કુંવળ	ફાલ	ગોળ	નીકળ્યા	ઊગે
ઢગલા	લણીએ	મરસ	ઉતરી	ત્રીજે
છેવટે	ખંત	વિલાય	બોલ્યો	અંધારી
ખેતરમાં	ધરીને	છુટા	વિષે	પેઠે
ખળીમાં	વાંકું	ટોપલામાં	બોલ્યું	ઝગઝગે
ઉજાણી	દાતરડું	ડુંસા	થાળી	વધારે
ખૂશી	ડુંડાં	ઊડો	જેવડો	દેખાતા
દિવાળી	ઢગલો	કોથળાઓ	ગોળ	જુઓ
માતાજ	હૈયે	હાથોહાથ	ઊગે	વાદળાં
ડાહી	લણણી	પાઠ ૩૧	ત્યાંસુધી	ચઢી
હોંસીલી	સર્વે	આકારાની	દેખાય	પાઠ ૩૨-૧
છોડી	મૂકો	સહેલ	અજવાળું	વરસાદ

બેસાડયાં	દરીઆમાં	માંડયા	નઠારી	મટોડી
આવ્યાં	થોડોક	ખોદતું	દેડકે	સકાય
લાગ્યાં	ખેંચી	ચાલ્યું	તાણી	કઠણ
મનુ	રથમાં	કાદવ	પાઠ ૩૩	ધારવાળા
એટલા	જોડેલા	ખેંચી	ઠેકું	પથરાના
વાહણાં	ખેંચનાર	બિચારા	પત્થર	કકડા
હંકાઈ	પાઠ ૩૨-૨	પછડાતા	રેતી	ઘસાઈ
મોઢાં	શોભ્યાં	તણાઈ	પ્યાલું	કાંકરી
જોઈતાં	રહ્યાં	છેવટે	નીતર્યું	ગોળ
રમવાનું	ચોકખું	તળાવ	રસ્તા	ઝીણા
સાંભળી	રથમાં	નદીમાં	ઘસીએ	બાંધવાની
ઝાડપાલા	મઝા	ત્યાં	ભુકો	રસ્તા
છોડવા	ગામડાં	તૈયાર	મટોડી	સહી
હલાડા	ઝાડો	બંધ	ડહોળું	ચૂસી
માંયમાં	મઝા	દોડી	ઠરે	પાઠ ૩૪
નીકળાતું	છોડી	ઘેબરીઓ	વસડી	માટી
ભૂખે	અહીં	રોટલી	નદી	ભઠ્ઠી
હમણાં	પડયું	કારેલાંનું	તળાવમાં	સીંચ્યાં
તળાવ	એટલું	નેવલે	કાદવ	નાખ્યું

ઈંટવાડો
અહીં
કેટલાંક
માણસો
સાંચમાંથી
ખોદતાં
ઈંટ
નળીઆં
બનાવતાં
પીળી
ધોળા
ભુરી
સુકી
તપાસી
કઠણ
પછાડવાથી
ભાંગી
જણાઇ
ચીકણી

લીધી
કર્યો
ગજવામાંથી
ચપ્પુ
કર્યાં
વચમાંથી
દબાવી
વાડકી:
મોતીએ
માંડયો
દબાવે
ભાંગી
કેટલુંક
ઝટ
ઉતરી
માટીમાં
કાણાં
કણક
ઘાટ

ઝીણા
વાડકીમાં
વાડકી
સુકવીને
ભઠ્ઠીમાં
વાસણો
ગોળી
ગાગર
ત્રડા
કોઠી
કોડીઆં
તૈયાર

પાઠ ૩૫

ધાતુઓ
મૂકયો
પૂછયું
સમજયો
પિત્તળ
લુહાર

ધમણ
ચલાવના
બેઠો
સળીઓ
ચળકતો
દેવતામાં
ખૂબ
તપાવ્યો
લાલચોળ
એરણ
હથોડા
ટીપ્યો
ટીપવાથી
સળીઓ
લાંબો
પાતળો
જતરડામાં
ખેંચી
કર્યો

પૂછયું
તેમણે
કહ્યું
લોઢાનો
ત્યારે
લોઢું
ચળકે
ટીપી
ખેંચાય
મેં
સોનું
રૂપું
તાંબું
પિત્તળ
ચળકે
ટિપાઇ
પેટીમાંથી
કાઢયો
ઓળખાવ્યા

તાંબાનો
ઝાંખો
લોઢાનો
ઓછાવત્તા
કલાઈ
સીસું
જસત

પાઠ ૩૬

નાણું
કાઢ્યા
ત્રીજે
વાત
ત્યાં
દુકાનમાં
બેઠા
ઓળખતા
બોલાવ્યા
શેઠની
આગળ
ઢગલી
પાઈ
પૈસા
ઢબુ
અધેલા
તાંબાના
તપાસી
સૌ
વધારે
કોથળી
રૂપીઓ
અડધો
પાવલી
બેઆની
બતાવ્યા
રૂપાના
કોથળીમાંથી
મહોર
કાઢી
લગભગ
આઠ્યો
કહ્યું
આપ્યા
ત્રણ
આઠ
વટાવ્યા
તેમણે
પંદર
ઊઠ્યા
સલામ

પાઠ ૩૭

કુહાડી
સોય
લક્કડફોડા
તકરાર
પાનું
ધાર
લાકડાં
ચીરૂં
માથા
સુદર
ભૂખે
સાંભળી
તોલે
નાકું
લાકડાનો
સખત
ઘાલે
માથું
ફાટ ફાટ
નાકામાં
દોરો
સુખ
અણી
ચળકાટ
ક્યાં
હોઉં
પહેરવાના
કપડાં
તૈયાર
મોટાઈ
જોઈતી
કોદાળી
સાંભળની
ઊઠી
વઢી
લોઢું
ખોદી
કાઢી
બિચારીને
દુઃખ
ભઠ્ઠીમાં
બળવું
પડ્યું
ત્યારપછી
બધાં

પેદા

પાઠ ૩૮

ફૂલઝાડના
ક્યારા
ગોળ
ચોરસ
ત્રિકોણ
કર્યા
રોપ્યાં
મલગોટા
મોગરા
જુઓ
દાડમ
લટક
જમરૂખી
જમરૂખ
પંખીઓ
બેઠેલા
ડાળી

કાણાં
કાણાંવાળું
લટકતું
આંગળી
પૂછ્યું
મધપૂડો
મધમાખીઓ
મધ
કુવા
કાસ
થાળા
લલકારતો
જીવતાં
લીલાંછમ
દેખાતાં
ખૂશ ખૂશ

પાઠ ૩૯

છોડવા
વચ્ચે

છોકરાં
વિષે
ઉખેડી
ભોંયમાં
મુળીઉં
મુળીઆં
વિના
ઉભું
થડમાંથી
દાંડીઓ
ફુટેલી
ડાળાં
ડાળીઓ
પાંદડાં
લાંબું
ખીલશે
બનાવું
જોવું
સુધી

એટલે
સમજાશે
ભોંયમાંથી
સુકાઈ
ઉખેડી
સુકાઈને
વધીને
ઉંચા
પેઠે
પથરાય
કોહળાનો
વેલો

પાઠ ૪૦

આંબા
સિવાય
શકશો
વડ
પીપળો
આમલી

લીમડો
ઘણા
છોડવો
છોડવામાંથી
મુળીઆં
વાંકાં
ઉંડાં
ઉતરેલાં
મૂળમાંથી
ફૂટેલા
વધે
પાંદડાં
ટટાર
મોટા
ઉચું
પાતળું
ફૂટે
ડાળામાંથી
ચામડી

થડને
છાલ
ખરબચડી
કઠણુ
ઝીણા
પાતળાં
ફૂલ
ફળ
ઊગતા
ઘણાખરા
લાકડાં
બાળવાના
મેજ
ખુરસી
ખાટલા
પાટલા

પાઠ ૪૧.
વેલા
ચનજી

લીલુંછમ
કંઇક
પાંદડાં
ફૂલ
ફળ
પૂછયું
તુરીઆ
ગલકીના
વળગીને
ચઢે
દોરી
વળગી
માંડવા
ચઢ્યાં
પથરાઈ
વીંટળાઇને
તરબુચ
આરીઆના
દેખાઇ

ભોંય
પથરાઇ
થડ
મુળીઆં
જાણનાં
ઉખેડ્યો
બનાવ્યાં
કહ્યું
પાતળાં
ઠૂંઠા
ભોંયમાં
ઊંડાં
ઉતરતાં
દોરડી
દોરડાં
વાળીએ
[illegible]
થોડે
આંતરે

ગાંઠ
પાંદડાં
ફૂલ

પાઠ ૪૨.
ધતુના
લાગ્યા
સૂર્ય
ઊંચમાંથી
ક્યાંથી
વાસ
બરછી
વધતી
વધીને
ડાંડા
ખાટો
ગોટલો
ગોટલામાં
જતન
કરું

બદલાઇને
ઊઠજે
દાતણુ
ધોળજે
ઢીલાં
ડીટું
તોડી
ચૂસી
રસ
ફેંકી
નાખજે

પાઠ ૪૩.
ભેંસ
ધીમેધીમે
હીંડે
ભસતો
શીંગડાં
માંડી
હલાવતી

આમળાઇમ	વાગોળવું	પથ્થર	ઉંચકીને	ભેંસનું
તૂટી	નીચલું	છૂટા	ભત	જાડું
તોડવું	જડબું	કુહાડે	સોબત	મીઠું
પડતું.	ઉપાડે	ગળામાંથી	મોઢું	ગુણ
વાઢે	[illegible]	ખરકી	પુછડી	દોહી
ઉપલા	[illegible]	[illegible]વ્યું	ખરીમાંએ	ઠંડું
જડબાના	વધારે	ડુંગર	ફર	ઉનું
દાંત	[illegible]	રસને	વાગોળે	દોહ્યા
નીચલા	[illegible]ર	ભૂખે	ચાક	બગડી
વચ્ચે	[illegible]ડું	[illegible]વ્યું	વચ્ચે	દોહવાનું
ઘાસ	[illegible]માં	ચડવાનું	[illegible]	વાસણ
માથું	[illegible]ડા	[illegible]	મજબુત	ચોકખું
કોળીઆ	[illegible]વ	ઠરતા	શરીર	આંચળ
ઉતારી	[illegible]શારર	[illegible]વું	[illegible]	ધોઇ
ચરાય	[illegible]ડાદિ	[illegible]કડા	દો[illegible]	નાખવાં
વાગોળે	[illegible]	[illegible]બડવું	જાડું	વધારે
પેટમાં	પાઠ ૪૪	વસ્તુપાઠ	[illegible]નો	નીકળશે
મોંમાં	[illegible]	શોધક	પાઠ ૪૫.	કેટલાક
નિરાંતે	[illegible]	નીકળેલા	દૂધ	દેનારાં

સારૂં	પસંદ	ખુરપડી	પરસેવો	પોપટ
ખવરાવવાથી	ડાઘીઓ	શીંગે	ફૂટતો	સમડી
જણસો	બનાવ્યો	માંસ	સૌથી	કબુતર
દહીં	ટીપુ	હાડકાંના	છેલ્લી	આવડે
છાશ	ચાલાક	કકડા	એકાદ	કીડા
માખણ	કારકુન	ચાટવાનું	ધાણી	જીવડાં
તાવીને	ડરાવ્યો	દાંત	રહ્યા	બાંધે
શિખંડ	ગુપચુપ	અણીવાળા	ઉઠયો	ઇંડાં
બાળીને	બોલ્યો	મોઢાના	પાઠ ૪૭.	ઇંડાંમાંથી
પેંડા	પ્રાણી	આગલા	પંખી	બચ્ચાં
ઉકાળીને	ગંધ	તીણા	માળું	ત્યાંસુધી
દૂધપાક	એકદમ	દાઢ	ક્યાં	ભોંય
આસુદી	ત્યાં	ફાડવા	ઠેકાણે	આંગળાં
પાઠ ૪૬.	શિઆળ	જડબાં	ઝાડે	છુટાં
કુતરો	સાંભળી	ફુલાવતાં	પીછાં	પડથી
ચશમા	કહ્યું	ઊંટના	ચુંછીમાંએ	જોડાએલાં
પ્રાણી	અહીં	ઝોકાં	ટાઢ	બતક
બબ્બે	બોલાવ્યો	મોંના	પાંખોવાળાં	જળકુકડી
છેલ્લા	તૈયાર	બંને	કાગડો	સિવાય

પાઠ ૪૮.	પુંછડી	વળેલી	પ્યાલાં	બાંધ્યું
પ્રોપ્રટ	ડીલ	સીધી	લોટામાં	નટુ
કાગડો	પીછાં	થોડુંક	લીધું	સુતું
પાંજરું	ઊડે	નાખ્યું	વાદળી	ઉતારી
બાકું	બાંધો	ભાવ્યું	કાઢ્યા	ઝોળીમાં
ભૂખ	વધારે	કૂદતો	પ્યાલું	સૂવાનું
ભૂખ્યો	મોંમાં	ઊડીને	નાખ્યો	રડાવ
માંડ્યું	લુચ્ચા	પાઠ ૪૯.	હલાવ્યો	પાસું
સાંભળી	આવ્યો	આવ્યાં	નારંગી	પાંગરા
તણખુચના	હોડિ	રંગનાં	સુંદર	દોયણા
કર્યો	વચ્ચે	પડીકાં	કંકુ	ઓરડામાં
માંસ	આટલો	લાવ્યા	હળદર	સળીઓ
ધારીને	જીવજંતુ	કયા	વાદળી	ધૂળ
વિચાર	કોહેલું	જુદા જુદા	મેળવ્યો	લુગડાનો
કર્યો	સળેલું	અનુસરતાં	જાંબુડો	ઝાપટી
ઓળખાતા	આંબળામાં	આવે	મેળવી	ઘોડીઆના
નહિ	પાછળ	પડીકાં	મેશના	મોભમાં
આપણે	આગળ	શીખવ્યું	પાઠ ૫૦	ભમરીઓ
બેઉને	છેડથી	જોડે	પારણું	પુતળીઓ

જાંબુડી	હાલરડું	ચીતરેલ	તળાઇઓ	ઊંઘીને
ગુલાબી	રંગીત	ચઢાવું	ચિનાઇ	ઊઠશો
ઘોડીઆના	પોઢો	પઢાવું	ફૂલડાં	ઘાલીશ
ગોદડીઓ	રસીલા	સૌને	સૂવાની	ગુંજવે
પાથરી	ઝુલાવું	મઢાવું	બિછાનું	
ઝુલાવવા	જડાવું	મખમલ	દોરીએ	—:o:—
ઘુમણ	પધરાવું	મશરૂની	હિંચોળું	

કઠિન શબ્દો.

ઊગતા, ઊઠીને, ઊઠું છું, ઊઠ્યો, ઊઠ્યાં, કૂદી, ચૂસી, છૂટશે, છૂટ્યો, તૂટી, પૂછવા, પૂછ્યું, પૂરે છે, ફૂટે ફૂટેલા, ફૂલઝાડ, બૂમો, ભૂખ્યો, મૂકું, મૂક્યો, સૂઇ, સૂઝી, સૂવું,

ઇજા, ખીજ્યા, ખીલશે, ચીકણી, ચીતરેલ, ચીરૂં, જીત્યો, જીવતાં, ઝીણી, ટીપવાથી, ટીપ્યો, ટીટું, તીણા, તીર્થ, ત્રીજો, દીકરો, દીકરી, દીધો, દીલ, દીવા, દીવાધેન, દીસે, ધીરજ, ચીરૂ, નીકળતો, નીકાળ્યું, નીચલું, નીતર્યું, નીસરી, પીછાં, પીતરાઇ, પીધું, પીપળો, પીરસ્યાં, પીળો, ફીકર, બીતો, લીધો, લીમડો, લીલોછમ, વીટળાઇ, શીખવ્યું, સીસી.

કુંજો, ખુણો, ખુશી, ગુણ, ગુરુ, ચુનો, છુટા, છુટું, છુટો, જુઓ, જુઠું, પુરી, પુરૂં, પુળા, કુઓ, બુંધ, ભુકો, સુખ.

કુતરો, કુલડી, ખુરસી, ઘુઘરા, ઘુમણ, ઝુંપડાં, દુઃખ, પુછડી, પુરુષ, મુખડું, મુદ્દર, લુગડાં, સુકવી.

સુરજ, ગુપચુપ, જુમેરાત, નુકસાન, પુતળીઓ, સુરવાલ, મુસલમાન.

અંગ, અંમરખી, અંતરે અંદર, અંધારૂં, ઇંટ, ઇંટવાડો, કંઇ, કંસાર, ખંડ, ગંદવાડ, ગંદી, ગંદો, ગંધ, બંધ, ઘંટ, ચંદ્ર, ચંદ્રમા, ચંચળ, ચંપેલી, જંગલ, જંતુ, પંખી, પંદર, પંપાળી, ઠંડું, ભંડારીઉં મંગળ, મંજ્યો, રંગ, વંતાક, શંકર, શંભુ, સંગ, સંઝેરી, સંતાપ, સંતાવા, સંભાળ, સંસાર, હંમેશાં.

આંખો, આંગળી, આંગળા, આંગણામાં, આંચળ, આંધળો, આંબો, કાંકરા, કાંચળી, ખાંધે, ગાંડા, ચાંચ, ઝાંપે, જાંબુડો, ઝાંખા, ટાંગેલાં, તાંબુ, દાંડીઓ, દાંત, પાંગરાં, પાંચ, પાંજરૂં, પાંદડું, પાંસરૂં, ફાંફાં, બાંચ્યું, માંડયું, માંદો, માંસ, માંહે, લાંબુ, વાંકું, વાંસો, સાંભળતાં, સાંભળી.

ઈંડાં, લીંપેગુંપે, લીંબુ, સીંચ્યાં, શીંગડાં, હીંડ. ઉંચકી, ઉંચું, ઉંડું, ઉંઘાડવા, ઉંદર, ઉંદરડી, ઉંદરીઉં, કુંવળ, ઘુંઘાય, ટુંકા, ડુંગર, ઠુંડાં, ગુંફાડા, સુંદર.

ઊંચ, છૂંદી, છૂંદે.

તેં, મેં, ભેંસ, ખેંચાય, પેંડા, લેંઘી, ખેંચે, ફેંકે, મોંય, મોં, પૈંઆ.

જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.

ચિનાઇ, સિવાય, દિવાળી, નિશાળ, નિશાળીઆ, પિલાય, નિરાંતે, બિચારા, બિછાવું, બિલાડી, ભિખારી, વિચાર, શિઆળ, શિકાર, શિખામણ, સિપાઇ, પિત્તળ, નિત્ય, હિંચોળું.

ઉકાળી, ઉખેડી, ઉખેડ્યો, ઉજાસ, ઉપાડી, ઉતારી, ઉતાર્યું, ઉધારી, કુહાડી, ઝુલાવું, ઝુલાવવા, તુરીઆં, મુકાઇ, મુળીઉં, મુળીઆ, રૂપાળું, રૂપીઓ, લુહાર, સુકાઇ, સુકાય, ગુલાબ, જુઠાણું, દુકાન, ખુંદાય, ફુંફાડા, ઉંચાડવા.

મસિઆઇ, રોઇઆત, હોશિયાર.

દીલ, દીક, ભાખ, જીવ.

કીડી, સીસી, સીધી, ટીપી, ઝીણી.

કૂજ, ખૂબ, ખૂશ, દૂર, ધૂળ, મૂળ, પૂછ, ફૂલ, ભૂલ, બૂમ, ભૂખ, દૂધ, ઊન,

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

કનુ, મનુ, ભાનુ, નાનુ, ચીનુ, મટુ, નટુ, છોટુ, બહુ, વહુ, આદુ, સાસુ, લાડુ, ધીરૂ, સારૂ, વારૂ, રામુ, માધુ, ધાતુ, દબુ, વાળુ, કાળુ, ગુરુ, ટીપુ, પ્રભુ, જંતુ, શંભુ, જાંબુ, લીંબુ, ચપ્પુ, લલ્લુ, વગડાઉ.

કબાટ, કાળ, ચળકાટ, ઝટ, પેટ, પોપટ, ફાટ, પાટ, ઘાટ, ચત્તુંપાટ.

આઠ, પાઠ, શેઠ. [અઠવાડીઉં, ભંડારીઉં.

દાઢ, ટાઢ, સઢ, [સાત, રમત, હેત, ખેડુત.

સાથ, હાથ, નાથ, બાથ, માથું, ભાથું.

સાદ, પ્રસાદ, યાદ, ઉમેદ, મદદ, બળદ, વરસાદ, પસંદ, એકાદ.

બંધ, ગંધ, દૂધ, મધ, [અહીં, તહીં, દહીં.

રવિ, શનિ, જુક્તિ, નહિ.

પાંદડાં, ગોદડી, દહાડો, દોરડું, દાતરડું દાડમ, દેડકું.

જોડાક્ષર.

ઊઠયાં, ત્રણ, ત્રીજે, શુક્રવાર, છેલ્લો, રહ્યો. ચિત્રો, ઈશ્વર, જ્ઞાન, નિત્ય, નાહ્યા, કહ્યું, લાગ્યો, ચોકખાઈ, રમ્યો, ફોલ્લા, ચોકખા, ભાગ્યો, કર્યો, કયારે આપ્યા, અડાડ્યો, મંડ્યો, સર્વે, ત્યાં, બોલ્યો, પ્રમાણે, બોલાવ્યો, માંડયું, પીરસ્યા, બબ્બે, જીત્યો, મળ્યો, પરીક્ષા, માર્યાં, પ્રાણી, ખીજ્યા, નક્કી, છુટ્ટો, છૂટયો. ચંપુ, ગમ્યો, આણ્યો, પૂછયું, લલ્લુ, મશ્કરી, પસ્તાય, બચ્યાં, જુક્તિ, અન્ન, ભૂખ્યો, અલ્યા. વિદ્યા, ચંદ્ર, પ્રભુ, સ્વપ્નું, પરમેશ્વર, રસ્તો: મચ્ચીઓ. ઉતાર્યા, કલ્યાણ, ચંદ્રમા, નીકળ્યા, બેસાડયાં, આવ્યાં, લાગ્યાં, થોભ્યાં, રહ્યાં, ચોકખી, પત્થર, પ્યાલું. નીતર્યું, રસ્તા, ભઠ્ઠી, સીંચ્યાં, ગમ્યું, નાખ્યું, મૂકયો, પૂછયું, સમજ્યો, પિત્તળ, કાઢયા, ઓળખાવ્યા. વત્તા, કાઢયાં, બતાવ્યાં, વટાવ્યાં, લક્કડફોડા, ત્રિકોણ, કયારા, કર્યા, વચ્ચે, ચઢયા, ઉખેડયો, કર્યું, પત્થર, ચત્તુંપાટ, દોહ્યા, ચશ્મા, પ્રાણી, બબ્બે, છેલ્લી, બચ્યાં, લુચ્ચા, આણ્યાં, શીખવ્યું, બનાવ્યો, બાંધ્યું.

મળતા જોડાક્ષરો.

મૂક્યા. *મૂક્યાં. મૂક્યું. મૂક્યો. ક્યારો. ક્યાં. ભૂખ્યો. નાખ્યો. નાખ્યું. લાગ્યો. સીંચ્યું. પૂછ્યું. ભીંજ્યા. સમજ્યો. છૂટ્યો ઊઠ્યા. ઊઠ્યાં. અડાડ્યો. મંડ્યો. ઊખેડ્યો. માંડ્યું. પકડ્યું. બેસાડ્યાં. કાઢ્યું. ચઢ્યું. આણ્યો. વખાણ્યો. આણ્યું. નિત્ય. ત્યારે. ત્યાં. જીત્યો. વિદ્યા. બાંધ્યું. ધ્યાન. રોપ્યું. આપ્યું. થોભ્યાં. ગમ્યું. કર્યું. ભર્યું. નીતર્યું. કર્યાં. માર્યાં. ઉતર્યાં. ફેતર્યાં. સર્વે. બોલ્યું. અલ્યા. ઓળખાવ્યો. હાંક્યો. તપાવ્યો. બનાવ્યો. બોલાવ્યો. ભાવ્યાં. બતાવ્યું. શીખવ્યું. હલાવ્યું. પીરસ્યું. દોહ્યા. નાહ્યા. કહ્યું. રહ્યું. મળ્યું. નાકળ્યું.

હેલ્લો. ફેલ્લા. લડ્ડુ. લક્કડકોશ. નક્કી. લુચ્ચા. બચ્ચું. બચ્ચી. વચ્ચે. ખુલ્લું. પિત્તળ. વત્તા. ચત્તુંપાટ. અન્ન. ચપ્પુ. બબ્બે.

ચોકખા. ચોકખાઈ. યુક્તિ. ભઠ્ઠી. પત્થર.

શુક્ર. ચંદ્ર. ચંદ્રમા. પ્રભુ. પ્રમાણે. પ્રાણી. ત્રણ. ત્રિકોણ. ત્રીજો. ભત્રીજો. ચિત્રો.

* અનુસ્વારનું ભાન કરાવવું.

ચશ્મા. ઈશ્વર. પરમેશ્વર.
રસ્તો. અક્ષર. પરીક્ષા. શિક્ષા. વિદ્યા. જ્ઞાન.

પરીક્ષામાં આવનાર શબ્દો.

અક્ષર. જ્ઞાન. નિત્ય. જુઠું. શિક્ષા. લુગડાં. અઠવાડીઉં. ભંડારીઉં. ચિત્રો. ટાંગેલાં. ધોતલી. મસિઆઈ. અગણિત. પુરુષ. ઢગલો. દોરડું. ફૂટેલાં. શીંગડાં. વગડાઉ. ઓઢણી. ગંદવાડ. કવિતા. દાતણ. કઢી. દુખડાં. ગાદી. પૌંઆ. વઘારેલાં. પાંદડાં. ચટણી. તૈયાર. પરીક્ષા. દેડકાં. દુઃખ. નુકસાન. છુંદાય. છુટો. છૂટ્યો. હોશિયાર. ચપ્પુ. વખાણ્યા. કાઢ્યા. મશ્કરી. જુઠાણું. જુક્તિ. બાંધ્યું. ભૂખ્યા. ઈશ્વર. પરમેશ્વર. વિદ્યા. સ્વપ્નું. મનસુબો. આશિષ. પટલાણી. દાતરડું. નિતર્યું. પ્યાલું. પત્થર. ભઠ્ઠી. સીંચ્યા. પિત્તળ. ત્રિકોણ. મુળીઉં. પૂછ્યું. વીટળાઈ. ઉખેડ્યા. તૂટી. નિરાંતે. ચત્તુંપાટ. ઠંડું. ચશ્મા. જાબુડો. બાસુદી. હળદર. ગોદડી. ચોકખાઈ. અડાડ્યો. અન્ન. તીર્થ. લફ્ફડફોડા. કહ્યું. દોદ્યા. શિખંડ. રસ્તો. જીવજંતુ.

